

Toen in 1903 de gebroeders Wright voor de eerste keer een vliegtuigtoestel meer dan een minuut in de lucht konden houden, zullen de Griekse goden uit de oudheid wel eens ferm gevloekt hebben. De mens had immers de hoogmoed gehad om de zwaartekracht te tarten en was er nog mee weggekomen ook. Over diezelfde hubris getuigen de pioniersvliegtuigen in het Stampe & Vertongen Museum, naast de luchthaven van Antwerpen. Jean Stampe en Maurice Vertongen waren twee piloten die tijdens de Eerste Wereldoorlog voor het Belgische leger hadden gevlogen. Nadien besloten ze samen in Deurne een luchtvaartschool en een vliegtuigfabriek op te richten. Hun SV-4b, waarvan het museum enkele exemplaren herbergt, geldt tot vandaag als een uitstekend lesvliegtuigje. Maar de meest tot de verbeelding sprekende Antwerpse luchtvaartpionier is zonder twiifel Jan Olie-slagers. Deze duivel-doet-al, in zijn tijd ook wel bekend als 'den Antwerp-schen Duivel', was verzot op snelheid. Nadat hij op de motor - waarschijnlijk - de eerste man ter wereld was die de honderd kilometer per uur had overschreden, stortte hij

zich rond 1909 op de luchtvaart. Ook tijdens de Eerste Wereldoorlog bleef Olie-slagers een volksheld. Officieel haalde hij vijf Duitse vliegtuigen neer, maar waarschijnlijk waren het er veel meer. Olie-slagers deed dat in een Frans toestel, de Nieuport 10. Van de Nieuport 24 en 28 heeft het museum nog een exemplaar staan. Net als alle andere toestellen vallen de Nieuports op door hun ogenschijnlijk gammele constructie. De romp bestaat vaak uit niet meer dan hout of zeildoek. Bouwers hadden tijdens de oorlog niet alleen de opdracht om hun toestellen zo snel en zo wendbaar

mogelijk te maken, ze moesten ook zo optimaal mogelijk vuren. In het museum staan zelfs nog enkele exemplaren waar simpelweg de achterkant van de schroef bepantserd is. Zo gingen er natuurlijk heel veel kogels verloren. Die luchtgevechten moeten grote spektakels zijn geweest. Wereldberoemd is de Duitse 'Rode Baron', die 80 officiële overwinningen behaalde voor hij dodelijk geraakt werd. Een exemplaar van zijn toestel, de Fokker Dr I, staat te blinken alsof het een lief machientje is. Verder vind je er nog een originele V1, het vergeldingswapen van Hitler dat onder

andere Cinema Rex in puin legde, een hele documentatie over de luchthaven van Antwerpen en een modelbouwtoestel dat levensecht lawaai maakt. Kortom, plezier verzekerd voor het grote en het kleine kind.

(Ive Van Orshoven)

T.e.m. zo 30 dec, elke za en zo van van 14u tot 17u.
Luchtvaartmuseum
Stampe & Vertongen,
Luchthavenlei 1,
2100 Deurne.
Info: www.stampe.be

'Het vliegtuig van de 'Rode Baron' staat te blinken alsof het een lief machientje is'

Foto: Paul Soenen